

Bölüm 20

SOSYAL HİZMET BAKIŞ AÇISIYLA ÇOCUĞUN İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMASI

Prof. Dr. Kasım Karataş
*Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü*

GİRİŞ

Çocukların korunması konusu bir yandan çeşitli ülkelerin iç hukuk sistemlerinde bir yandan da uluslararası alanda giderek daha çok önem kazanmaktadır. Çocukların korunması konusunda geliştirilen evrensel normlar, ulusal gelişmeleri de etkilemiş ve böylece çağdaş değerleri benimseyen ülkeler, çocuk hukuku konusunda “birörnek” (homojen) bir sistem geliştirme olanağı bulabilmişlerdir. Bir toplum, geleceğine yatırım yapmak istiyorsa çocuklarına ve gençlerine yatırım yapmalıdır. Daha varlıklı, sağlıklı, mutlu ve barış içerisinde bir gelecek, çocuklar göz ardı edilerek kurulamaz, korunamaz.

Çocuklar ve sorunları çok sayıda meslek ve disiplinin dolaylı ya da doğrudan ilgi alanındadır. Bir başka deyişle çocuk refahı sorunları hem “mültidisipliner” hem de “mültisektörel” özellikler taşımaktadır.

Çocuk Haklarında Evrensel Yaklaşım: Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Diğer Belgeler

Çocuk haklarında evrensel yaklaşım insan haklarından, çocuğun insan haklarına / çocuk haklarına doğru olmuştur. Bu alanda tarihsel süreç içerisinde geliştirilen başlıca belgeler şunlardır:

- Milletler Cemiyeti Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi (1924)
- BM Çocuk Hakları Bildirgesi (1959) ve
- BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (20 Kasım 1989)

de yapılan denetimlere katılma hakkı bulunmalıdır. Denetçiler denetim ziyaretlerinde elde ettikleri bulguları değerlendirerek ve önerilerini de katarak raporlamalıdır. Yapılan denetimlerde, koruma altındaki çocuklara ilişkin mevzuatın ya da standartların ihlal edildiğinin belirlenmesi halinde, araştırma ve adli kovuşturma yapılabilir.

KAYNAKLAR

1. Karataş, Kasım. "Sosyal Politika Açısından Türkiye'de Çocuklar". Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 20. Yılında Türkiye'de Çocuk Hakları (Editörler, :Hakan Acar, Arzu İçağasıoğlu Çoban). Ankara: Maya Akademi Yayınları, 2010, ss. 51-66.
2. Karataş, Kasım. "Çocuk İhmal Ve İstismarında Sosyal Hizmet Yaklaşımı" Çocuğa Yönelik Şiddet Ve Çocuğun Korunması (Yayına Hazırlayan: E. Tolga Dağlı), İstanbul: Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği, 2015.
3. TAŞPINAR, Mehmet; KARATAŞ, Kasım; GELİŞLİ, Yücel; TERZİ, Şerife; TEZEL ŞAHİN, Fatma; ÇETİN, Şaban; ÖZÜNLÜ, Mehmet Berkay; ÇELİK, Özge Ceren; EGE, Ahmet. Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetlerinin Değerlendirilmesi Projesi: Araştırma Sonuç Raporu. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gazi Üniversitesi, 2015.
4. BM UNICEF ve SHÇEK. *Ana Baba Bakımından yoksun Çocuklara Yönelik Yeni Minimum Bakım ve Koruma Standartları El Kitabı*, 2007.